

Maksniemen lukutuvan sulkeminen sekä kirjastotoiminnan muuttaminen palvelutarvetta vastaavaksi

Sivistyslautakunta 15.02.2024 § 18
2199/12.03.02.00/2024

Valmistelija

Kirjastotoimenjohtaja Jonne Kauppi
Sivistystoimenjohtaja Hanna Tikka

Simon kunnan alueella on kaksi kiinteää kirjaston toimipistettä, Simon pääkirjasto sekä Maksniemen Lukutupa. Toimipisteet ovat osa Lapin kirjasto-kirjastokimppaa, joten molempien toimipisteiden aineisto on koko Lapin käytettävissä, samoin kuin molempien toimipisteiden käyttäjien on mahdollista varata aineistoa koko Lapista. Asiakaskäyttöliittymässä Finnassa sekä kirjastojärjestelmä Kohassa Maksniemen Lukutupa on oma erillinen toimipisteensä. Myös AVI:lle toimitettavissa vuositilastoissa Lukutupa on laskettu erilliseksi toimipisteeksi. Meri-Lapin alueella Maksniemen Lukutupa on ainoa sivutoimipiste. Etäisyyden puolesta Lukutuvan jälkeen lähimmät Lapin kirjaston toimipisteet Maksniemen alueen asukkaille ovat Simon pääkirjasto ja Kemin kaupunginkirjasto.

Maksniemen Lukutupa on ollut vuonna 2023 auki 2 päivänä viikossa, tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 9-16. Alkuvuodesta 2024 Lukutupa on ollut auki vain keskiviikkoisin. Asiakaskunta koostuu pääosin koululaisista ja päiväkot-, esikoulu- ja kouluryhmistä. Aikuisasiakkaita on ollut todella vähän, ja aukioloaikoina varsinkin tunnit 14-16 ovat olleet selvästi hiljaisempia kuin aamun tunnit. Lukutuvan sisäilma on koettu huonoksi, ja myös lämpötilan vaihtelut ovat toisinaan olleet suuria. Työsuojelun ja asiakasviihtyvyyden kannalta nykyinen kiinteistö on ongelmallinen. Sivistystoimessa muuta toimintaa on jo siirretty pois kyseisen kiinteistön tiloista.

Eri puolella Suomea kirjastopalveluita kirjastotilojen ulkopuolelle on järjestetty mm. siirtokokoelmilla, pop up -kirjastoilla ja kirjastoautoilla. Kirjastolain (2016: 11 §) mukaan ”Yleinen kirjasto voi tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi toimia yhteistyössä viranomaisten, kirjastoalan toimijoiden, päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten sekä muiden yhteisöjen kanssa.”

Kirjastolaissa (2016: 2 §) yhdeksi tavoitteeksi on kirjattu aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistäminen. Kirjaston toimintakenttä on laajentunut viimeisimmän kirjastolakimuutoksen myötä, mikä on luonut painetta tarkastella kirjaston perinteisiä tehtäviä ja työnkuvia nykyajan vaatimuksia vasten. Perinteinen lainaustoiminta on edelleen keskeinen osa-alue kirjastotyötä, mutta enenevässä määrin kirjastot ovat mukana myös muussa kansalaistoiminnassa. Lisäksi monenlainen asiakasopastus on lisääntynyt viime vuosina yhteiskunnan palvelujen siirtyessä verkkoon.

Päiväkodit ja koulut ovat kirjastoille merkittävä asiakasryhmä, ja palveluja voidaan tarjota myös ilman kiinteitä tiloja. Päiväkoteja on tavanomaisen toiminnan lisäksi palveltu keräämällä toiveiden mukaisia kirjakasseja, jotka päiväkodin työntekijät ovat voineet noutaa kirjastosta. Kouluille on järjestetty esimerkiksi kirjailijavierailijoita, kirjavinkkauksia ja kirjastonkäytön opetusta peruspalveluiden lisäksi.

Sellaiset ihmiset, jotka eivät iän tai heikentyneen kunnan vuoksi voi enää käyttää tavallisia kirjastopalveluja, ovat oikeutettuja kirjaston kotipalveluasiakkuuteen. Kotipalveluasiakkaita on ennestään myös Maksniemen alueella. Kirjasto myös opastaa lukemisesteisten lukupalvelun

Celian käyttönotossa ja tekee tunnuksia niille, jotka ovat oikeutettuja palvelun käyttöön.

Simon kirjastossa kirjastolain tavoitetta on pyritty edistämään tekemällä yhteistyötä sekä kunnan sisäisten että ulkopuolisten toimijoiden kanssa käytettävissä olevien resurssien mukaan. Kirjasto on muun muassa osallistunut erilaisiin tapahtumiin pyynnöstä pop up -kirjaston muodossa, pitänyt lukutuokioita ikäihmisten päivätoiminnassa ja vanhainkodissa sekä jalkautunut päiväkodeille ja kouluille lukuhetkiä ja lainaustoimintaa varten. Pop up -toimintaa on tarkoitus jatkaa ja myös syventää vuonna 2024 tekemällä yhteistyötä Simon kunnan ja seurakunnan nuorisotyöntekijöiden kanssa.

Tätä taustaa vasten on tarkoituksenmukaista kohdistaa henkilöstö- sekä muut resurssit siten, että kirjastoa pystytään jatkossakin kehittämään tehokkaalla ja uutta luovalla otteella. Nykyinen Maksniemen lukutuvan toiminta sekä palveluiden käyttöaste eivät vastaa Simon kunnan kokoisessa kunnassa tuloksellista ja tehokasta palvelunjärjestämistä.

Esittelijä

Sivistystoimenjohtaja Hanna Tikka

Päätösehdotus

Maksniemen Lukutupa suljetaan 30.4.2024 alkaen ja toimipiste otetaan pois Lapin kirjaston järjestelmästä. Kirjastopalvelu muunnetaan vastaamaan paremmin nykyistä toimintaympäristöä. Pop up -kirjasto rantautuu jatkossa Maksniemen koululla kevät- ja syyslukukausina koulun kanssa sovittuina ajankohtina. Maksniemen päiväkotij- ja esiopetusryhmien on edelleen mahdollista tilata kirjakasseja toiveiden mukaan sekä halutessaan lainata ja palauttaa aineistoa pop up -kirjastoissa. Yhteistyöstä ja yhteistyön kehittämisestä sovitaan koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa.

Päätös

Hyväksyttiin.